

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4.2. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam. 68. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Szombat, augusztus 17.

AZT A VÁLASZTÓI TERVEZETET

amelyben az összes ellenzéki pártok május hóban megállapodtak, Lukács László még csak komoly megfontolás tárgyává se tette, pedig maga Lukács miniszterelnök elismerte róla, — hogy az ellenzék kiküszöbölt bejőle mindent, am iszelső radikális álláspont volt benne.

A demokrácia és a liberálisizmus nagyon rejtő fogalmak s ismeretes, hogy a mult század első felében, az első alkalommal, mikor a liberálisizmus szót használták, Montalambert a liberálisizmus nevében követelt a klerikalizmus számára vezető szerepet Franciaországban. A laissez faire, laissez passer-féle liberálisizmus volt ez, melyből mindig az erőseknek, a hatalmon levőknek volt hasznuk. A demokráciáról is külön iskolát alapított Tocqueleu s Guizot s III. Napoleon utols óminiszterelnöke, Olivier Emil «empire liberale»-nak, «liberális császárság»-nak nevezi azt a reakcionárius uralmat, mely végül is a szegényeket bukáshoz vezette. Ha tehát a kormány nálunk is demokráciát s liberálisizmust emlit, ez nem téveszthet meg senkit, mert tudjuk, hogy ezek csak szavak, amelyeket a reakció köpönyegnek szokott használni, hogy igazi törekvéseit leplezze.

Apponyi Albert azon a lakomán, melyet tiszteletére május 30-án a Kossuth-párt rendezett, nagy beszédet tartott s az ellenzék választójogi tervezetére célozva, azt mondta: «el tudjuk találni azt a középutat, hogy azt a haladást, azt a lépést tegyék előre, amelyet tennünk okvetlenül kell és amelyet a nemzet a maga élete veszélyeztetése nélkül megtehet. Uj életre kell ébreszteniünk az után a sorvasztás után, melynek al ávott vetve az utolsó harminc év alatt, a nemzeti demokráciát. Mert nekem nem kell demokrácia, ha az nem nemzeti és viszont nincs a magyar nemzet jövőjére biztosíték más, mint a demokratikus haladás.»

A kormány is a demokráciát hangoztatja, de nem nemzeti alapon, hanem «a célszerűség s a lehetőség határain belül.» Ez egyenesen elárulása a demokráciának, mert sem azok az objektív szempontok sincsenek megjelölve, amelyeket a célszerűség és a lehetőség megítélésénél a miniszterelnök szem előtt akar tartani, sem pedig azt nem mondja meg, hogy a célszerűség és lehetőség öve alatt mit akar a demokráciából felajánolni.

Törökország.

Törökország tragikus sorsának meg kell inditania az embereket. Európa népei közé beékelve, de az európai civilizációtól évszázadokon keresztül hermetikusan elzárt ország a törökök, akik kénytelenek a legnagyobb emberi és természeti csapásokat elszenvedni. Az évszázados visszamaradottság nem maradt reakció nélkül: pár évvel ezelőtt a végelgyengülésben szenvedni létszó beteg ember föleggyenesedett, az alkotmány nélküli ország alkotmányhoz jutott. Az új érárt rokonszenvenvel üdvözölte egész Európa. A nagyhatalmak új biztositókat láttak az új alakulásban Balkán belső békéjének a biztositására és mert az aspirációkkal bíró balkáni államok, nemkülönben a mi monarchiánk is kielégítették aspirációikat, így jogosan várhatta egész Európa, hogy Balkán többé nem fogja veszélyeztetni Európa békéjét s Törökország rohamosan fog előrehaladni a fejlődés útján s pótolni fogja azt, amit évszázadok során át elmulasztott.

Nem így történt. A lézas munka, amely az új török rezsimet eleinte jellemelte, nem járt azzal az eredménnyel, amit Európa népei vártak. A reménysegeket nem váltották be a hatalom új birtokosai. A belső béke nem szilárdult meg, de Törökország külpolitikai helyzete sem javult meg az új érában, sőt a háború, amit Olaszország ellen kénytelen folytatni hónapok óta, súlyosan megnehezítette ennek a szerencsétlen országnak helyzetét. Hiába küzd becsülettel a tulnyomó ellenség ellen, hiába áldozza fel katonái ezreinek életét, hiába teszi lehetetlenné az olaszok térhódítását: ennek a háborúnak kimenetelét egy pillanatig sem volt kétséges mér a hadviselés kezdetén, még kevesbé az napjainkban. A csapások zöme zudul most az országra. Balkán békéje végleg feldőlv, Törökország szerencsétlenségétől agyarkodó ellenségei vérszemet kaptak, belső lézón-gés tizedeli meg a népet, kívülől Montenegró és Bulgária lesi a kedvező alkalmat a lecsapásra és a minden oldalról fenyegető veszedelemmel szemben Törökország tehetetlenül áll. A belső viszálykodás még jobban megerősítette a sikerbe vetett reménykedést. A parlament szétkergetve, a kormány jó kezekben ugyan, de kellő erély és energia hiányzik a hatalom uraiban. Minden kedvező alkalom együtt van — ateljes fejfor-

dulásra. S a mikor hiába reménykedik a török nép sorsának jobbrafordulásában, amikor hiába várja azt, hogy sorsa rövidesen jobbra forduljon, akkor egy újabb csapás sújtja le a porba. A természet is ellene tör. A megmozduló föld maga alá temeti a virágzó életet, épp a Dardanellák partján, amelynek erődjeit és kőszégeit az ellenség el nem pusztíthatta. Ezt, amit ő nem tehetett meg, azt megselekedte Törökország legujabb ellensége: a természet.

Lehetetlen megrendülve nézni ezeket az eseményeket. Lengyelország szomorú sorsa jut eszünkbe. A világtörténelem kevés ilyen nagy tragédiát produkált, amilyen Törökországté. Épp akkor kell a bukás veszedelmét közelről megismernie, amikor főnixmadárként föléledt a saját poraiból, amikor a nép megértette a kulturális haladás nagy jelentőségét és nagy mohósággal igyekezett annak előnyeit a maga számára megszerezni. Addig nem sikerült. A munka kezdetén voltak, amikor a csapások tömkelege megakasztotta az országot és népét a további fejlődésben, sőt azt, talán nagyon messzire, visszavetette.

Nagyon szomorú sors ez!...

A nagyenyedi beszámoló.

Hála a kivézenyelt csendőrségnek és katonaságnak, Lukács László ma megtartotta beszámolóját Nagyenyeden. A hallgatóságot Budapestről vitte magával, nehogy üres padok előtt szónokoljon, vagy ami még ennél is rosszabb: nehogy a nagyenyedi ellenzéki polgérokat kelljen hallgatókul kölcsönkérnie. Ezek a polgérook önként jelentkeztek hallgatóknak, de nem lévén meghívójuk, nem bocsátották be őket a vármegyeház dísztermébe.

A társaság tehát erősen zártkörű volt, mely a beszámolót végig hallgatta. Vannak panoptikumok, ame-

lyeknek egy-egy fülkéjén ilyen felírás csébitja belépésre a közönséget: — Csak felnőtt férfiaknak! A nagyenyedi vármegyeház ajtaja fölé is odaílt volna: Csak kipróbált, esküt tett munkapárti választóknak! Pudig Lukács nemcsak a nagyenyedi polgároknak, hanem a kerület összes lakosságának a képviselője, tehát mindenkit megillet a jog, hogy végighallgassa a számadást, melyet képviselője előterjeszt.

De ki beszél ott jogról, ahol Lukács László megjelenik? Nagyenyeden is magyar parlamentesdit játszottak: aki elégedetlenkedett, aki hangos szóra nyitotta száját, azt karhatalommal némitották el.

Az eltávolítottakat megnyugtathatjuk: semmit se vesztek az által, hogy Lukács László beszámolóját nem hallották. Mert a miniszterelnök beszámolójában csak jól ósmert események hamis beállítására, köz tudomásu dolgok elferdítésére, az ellenzék meggyanusítására és a magas klerus megtélemlítésére szoritkozott.

Beösmerte, hogy a véderőjavaslatokat a hézszabály megsértésével szavazta meg a munkapárti többség, de ezt a vallomást sem a bűnös töredelmességével tette. Ez a beösmérés is csak ravasz számításból történt: ennek az egy bűnnek a beösmérése, vel emelni akarta későbbi vallomásának hitelét. Mert — ugye bár — aki egy bűnt beösmert, az elég őszinte ahoz, hogy több bűnét is beösmertje, ha ilyeneket egyáltalában elkövetett volna. Lukács László őszintén beösmerte egyik bűnét s ezzel a beösméréssel megváltotta magának azt a jogot, hogy elhiggyék neki azt is, hogy más bűnt ő nem követett el. Így véli ő a bűnök egész sorozatát egyetlen beösmérés árán jogos selekedeteknek feltüntetni s az ország gal, mint nélkülözhetetlen szükségét elfogadtatni. Ezeket a számításra alapított beösméro nyilatkozatokat nem először halljuk. Ösmertük azokat a főrendiház üléseiből, Tisza István beszédeiből és hírlapi nyilatkozataiból. Ösmertük annyira, hogy szinte előre tudjuk, hogy a beösméro nyilatkozat után száz és száz letagadó vallomás következik, mint ahogyan a vizsgálóbíró is tudja, hogy a beösméro vallomás legtöbbször nem való egyébre, mint a bíró befolyásolására és judiciumának megtévesztésére.

Nemzeti Orfeum és Kabaret
Petőfi-tér 9. A vasútállomásnál szemben.

Teljesen új társulat! Világvárosi attrakciók
Naponta új bohózatok.
Kezdete 9 órakor. Belépő-díj 1 korona
Számos látogatásért esedez az Igazgatóság.

Lovas

hadosztály parancsnokság
Debreczenben.

Lesz tüzérségünk!

Szenzációs híradással szolgálhatunk az «Uj Debreczen» olvasóinak, amiről Debreczenben még jóformán senki se tud, amit annyira áhított városunk tanácsa, azt elértük: Debreczen megkapta a lovas hadosztályparancsnokságot.

Igen kérem, nem kacska, amit megírunk, — bármily hihetetlenül hangozzék is — hanem valóság: tiszta valóság. Hogy konkrét formát adhatunk híradásunkat — Debreczenben 1912 év augusztus 13-ikén felállították a

11-ik lovas hadosztályt.

A hadosztály parancsnoka, Froreich tábornok már meg is érkezett vezérkari tisztjeivel a városunkba. Minderről még hivatalosan semmit se tudunk mi debreczeniek. Pedig a lovas hadosztályparancsnokság felállítása ugyancsak fontos dolog városunkra nézve, amennyiben a lovas hadosztály nézkhelyei

honvéd tüzérséget

is fognak kapni. Amikor tehát a lovas hadosztályparancsnokságot városunkban állították fel, már döntöttek efelől is, hogy Debreczen honvéd tüzérezredet is kapjon.

Légy most már egészen boldog Debreczen városa, csakugy potyog ledbe a sok jótétemény a kormány jóvoltából. Egyetem, honvédparancsnokság és minden kedvezmény, ami csak kijuthat egy városnak. Szegény boldog Debreczen, örülj!

A református presbyterium gyűlése.

A debreczeni református egyház szombat délután 3 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart a következő tárgysorozattal:

A tiszántuli egyházkerületi közgyűlés folyó évi 121. számú határozata dr. Kaiblinger Fülöp akadémiai, Ozsváth Ödön, dr. Bessenyei Lajos főgimnáziumi és dr. Ecsedi István tanítóképző intézeti tanárok választásáról.

A lelkesítő kar előterjesztése a pa-

rochiális körök szervezeti szabályzata ügyében.

Az Árpád-téri templomhoz lelkesítő lakás építésére vonatkozólag Tóth István építésszel kötendő szerződés megerősítése.

Az iskolaszék ez évi 827. számú végzése az iskola épületében lakással nem bíró, de ott tisztogatási munkát a két hónapi szünidő alatt is végző egyéneknek erre az időre is a rendszer takarítónői fizetés megadása tárgyában.

Az iskolaszék ez évi 868. számú végzése arról, hogy az iskolaszék nem tanító tagjai is kapják meg a népiskolai szervezetet.

Az iskolaszék ez évi 878. számú végzése kapcsán betereszti a Szikszay-Gáll-alapítványból és Margittai-alapból származó ösztöndíjakat kiadó bizottság ez évi július 11-én tartott ülésének jegyzőkönyvét.

Az iskolaszék ez évi 910. számú végzése az egyházi pénztárt megillető 60 koronának a Debreczeni Kereskedő Társulattól nem követelése tárgyában.

Az iskolaszék ez évi 911. számú végzése Képosztás Imréné nyugdíjaztatása folytán teendő intézkedésekről. Pályázati hirdetés. Tanítók Lapjának megrendelése. Képosztás Imréné szeptember havi fizetése.

Az egyházmegye ez évi áprilisi jegyzőkönyvéből a 23. sz. az alapítólevelek megerősítése, 24. sz. a parochiális körökben a presbyterválasztás, 25. sz. egyházunk parochiális köröknek szabályzata, 29. sz. a Kálvineum javára tett alapítványok, 38. sz. az elemi iskolai növendékek együttes énekgyakorlata, 44. sz. Mind szent Imréné tanítónő díjlevelének jóváhagyása, 56. sz. a Magyar Föld hitelintézet felveendő 320.000 koronás kölcsön ügyében.

Intézkedés a megüresedett egyházi irnoki állás betöltése tárgyában.

Automobilozás parancsszóra.

Egy különös rendőrkapitányi végzés.

Sok mindent meglehet nálunk hatóságilag követelni a halandó embertől, de arra még nem volt példa, hogy valakire ráparancsoljanak: vigye ezt vagy azt az urat automobilon Nagyváradról Debreczenbe. Hogy ez se léssék lehetetlenségnek: hát most megtörtént ez is. Az évi automobilvizsgálat alkalmából a nagyvárad rendőrség egyszerűen ráparancsolt az automobiltulajdonosokra, hogy a vizsgáló bizottságot szállítsa Debreczenből Nagyváradra, innen pedig vigye vissza őket Debreczenbe.

Hogy ez nem tréfa dolog, szolgáljon itt bizonyosságul ez a végzés:

20791—1912. A debreczeni rendőrkapitányság 12344—912. r. k. számú átirata, mely szerint a közautomobiloknak az 57000—1910. sz. B. M. rendeletben elrendelt évi vizsgálata f. hó 14-én fog megtartatni. Véghatározat. Fenti számú átirat folytán utasítom Pollák Gyula, Stern Jakab és özv. Gonda Józsefné nagyvárad lakosokat, a D-502, D-514, D-512 rendszámmal ellátott automobiltulajdonosokat, hogy gépeiket megvizsgálás céljából f. hó 14-ének délelőtti hat órájáig a debreczeni rendőrkapitányságnál előállítsák. Előbb

jelzett gépek megvizsgálásuk után a bizottságot Nagyváradra hozzák, mely az itteni rendőrkapitányságnál délután 6 órakor Schweiger Agostonné, Pollák Gyula és Váradi István tulajdonát képező D-510, D-501 és D-504 rendszámokkal ellátott automobiloikat fogja megsejmelni, melynek megtörténte után utóbb említett gépek a bizottságot Debreczenbe viszik. Miről Pollák Gyula, Stern Jakab, özv. Gonda Józsefné, Schweiger Agostonné és Váradi István automobiltulajdonosokat jelen véghatározattal a vizsgálatért 4—4 koronát tartoznak lefizetni. Nagyvárad, 1912 augusztus 12. Jénossy, rendőrkapitányhelyettes.

Az automobiltulajdonosok érthető elkedvetlenedéssel fogadták ezt a parancsot s fel is mentek Jénossy Gyula főkapitányhelyetteshez, hogy a szokatlan rendelet ellen protestálnak. A főkapitányhelyettes azonban kijelentette, hogy nem tehet semmit, mert a debreczeni rendőrség átirata rendel el és ő az utasítást meg nem mészhatja.

Debreczeni leány Nagyvárad fertőjében.

Debreczenben ismét működnek a kerítők és kerítőnők. A legutóbbi kerítési eset most a nagyvárad rendőrséget foglalkoztatja. Egy debreczeni iparos — a nevét elhallgatjuk — megjelent a nagyvárad bünyűj osztályon és előadta, hogy leánya titokzatos körülmények között egy nagyvárad mulatóhelynek lett a lakója. A szépen fejlett értelmes leány több hónappal ezelőtt hagyta el Debreczent azzal a szándékkal, hogy budapesti ismerőseihez utazik és a fővárosban gépirást fog tanulni. A leány elutazott és az első levelet, amit hazáért, nem Budapestről kapták a szülők, hanem Nagyváradról. A levélben szomorúan vallja be a fiatal leány, hogy egy kerítőnőnek a hálójába került, aki Nagyváradra hozta s egy nyilvános házba helyezte el. Sok bántódásban van része, — írja levelében, — de nem tud elszabadulni, mert sok az adósága és nem tudja, hogy mikor fogja letérleszteni az egyre növekvő tartozásokat. A levél végén arra kéri szüleit, hogy bocsássanak meg neki, mert rossz utra tévedt.

A megrémült apa Nagyváradra utazott, hogy a rendőrség segítségével megkeresse leányát. Tegnap két dektív indult utnak, akik az összes mulatóhelyeket felkutatják, hogy nyomára akadjanak a megrontott fiatal leánynak.

Modern és a legjobb
Villamos
berendezések
rendelje meg
FÖLDVÁRI-nál
üzleti telefon 168
gyári telefon 816.
Tanuló felvétetik.

Tarka krónika.

Egy külföldi embert, aki mint «idegenforgalom» került hozzánk, megkérdezték az ismerősei, hogy milyen tapasztalatokkal tér vissza hazájába. Az idegen a következő különös tapasztalatát adta elő:

— Furcsa embereket taltam a magyarok között. Bölét ittak és rumot öntöttek bele, hogy erős legyen, azután vizet öntöttek hozzá, hogy gyengébb legyen, akkor citromot csavartak bele, hogy savanyu legyen, azután cukrot tettek bele, hogy megédesítsék. Amikor az egészszei elkészültek, magásra emelték a poharat és azt mondták: az én egészségére, és megitták maguk.

A vonaton utazók mulattatták az utitársait anekdotákkal. Meséli az egyik:

— Egy nürbergi kereskedő behívta a könyvvezetőjét és bizalmasan így szól hozzá: Rozgonyi! Maga husz év óta van az üzletemben. Hogy hányszor csalt meg és hányszor lopott meg engem ez alatt az idő alatt, arról nem is akarok beszélni. A fiamat sikkasztásra csábította, a feleségemmel viszonya volt és most maga miatt a leányomat hosszabb időre külföldre kell küldenem. Most csak annyit mondok magának, Rozgonyi, hogy ha még a legcsekélyebb történet, én felmondok magának. — Most menjen és folytassa a dolgát.

HIREK.

Álhírlapék nyaralni mennek.

(Időszaki Manó, szerkesztő, valamint jeles munkatársai, Vesekői és Hiéna urak, első osztályon ülnek a gyorsvonaton.)

Vesekői: Elvégre, mi, akik egész éven át benne turkálunk a közélet szennyes-kosarában, megengedhetjük magunknak, hogy egyszer egy évben üdüljünk is.

Hiéna: Én már torkig vagyok a sok családi botránygal. Valóságos botrány-görcsben szenvedek. Nekem kura kell.

Időszaki: T ibeszéltek valamit? — Mit szólnak én? Én, a ravasz bankok ellenőrzője. Én, a nagy tartalék-alap-szágász, a fővizsla? Hetvenhat tartalék-alap-emelést szagoltam ki. — Tönkre vannak az érzekeim, az idegeim.

Hiéna: Egyszóval, ezennel közösen elhatározzuk, hogy igénybe vesszük a tekintetes furdőigazgatóság szives áldozatkészégét.

Vesekői, Időszaki: Elfogadjuk!

(Összelelkeznek.)

(A tekintetes furdőigazgatóság irodájában.)

A titkár: Parancsolnak az urak?

Időszaki: Időszaki Manó vagyok, a «Kis pelengér» című lapnak főszerkesztője és kiadótulajdonosa. Mi mindent megírunk, amit tudunk. Ezek az urak az én kitűnő munkatársaim.

Vesekői: Én a «Botrány» rovatot vezetem.

A titkár (ijedten): Botrány-rovatot?

Vesekői: Igen. De azért ne tessék megijedni. Velünk lehet okosan beszélni.

Hiéna: Én pedig a kolera-rovatot szerkesztem.

A titkár (megdöbbenve): Kolera-
rovatot? Rettenetes.

Hiéna: En sohasemvégzett orvos-
növendék vagyok. Azonnal felismer-
em a kolerát.

A titkár (megrémülve): Mit óhaj-
tanak az urak?

Időszaki: Pihenni, üdülni, szóra-
kozni jöttünk ide.

A titkár: Az urak bizonyára ked-
vezményt akarnak elérni. Az ügyről
lehet csevegni.

Hiéna: Ne beszéljünk kedvezmény-
ről. (Szemtelenül): Mi mindent in-
gyen akarunk.

— **A király Gödöllőn.** A «Neues
Wiener Tageblatt» értesülése szerint
Ella főhercegnő esküvője gróf Wald-
burggái nem október 4-én lesz, mint
ahogy eredetileg tervezték, hanem
már szeptember 20-án, mert a király
jelen akar lenni unokájának menyeg-
zőjén, már pedig a delegációk ülés-
szakának megnyitása után Gödöllő-
re készül.

— **Személyi hír.** Krausz Vilmos
főrabbi tegnap érkezett haza a Lu-
kács-fürdőből.

— **Országos Leánynevelő Egyesü-
let** megalakítása iránt református kör-
ökben mozgalom indult. Célja orszá-
gosan szervezni a nőnevelés ügyét.
Nevelőintézeteket, polgári leányiskolá-
kat, felsőbb leányiskolákat, leány-
gimnáziumokat, kenyérkereseti, ház-
tartási szaktanfolyamokat, művészeti,
műveltségi és nyelvtanítási tovább-
képző nevelési intézeteket létesíteni,
fenntartani és segíteni. E tárgyban
a megalakulás céljából folyó évi ok-
tóber hó másodikán, délelőtt tíz óra-
kor Budapesten később megjelölendő
helyen kongresszus lesz. Az ügy bará-
tjai a kedvezményes vasuti jegyek
iránt augusztus h. övégeig a debrec-
zeni református páspóki hivatalhoz
fordulhatnak, honnan a jegyek szept-
ember hó közepe után fognak szét-
küldeni.

— **Eltűnt lelem.** Davidovits Mór
huszti születésű próba-cipésztanonc,
lelencházi ápoló Klein Sámuel Zá-
polya-u. 19. sz. alatt lakó mestertér-
től elszökött. A rendőrség kinyomoz-
ta a fiu hollétét és hazaszállítja a
gazdjára lakására.

— **A kivert cseléd.** Horváth Józ-
sef Apaffy-utca 157. sz. alatti lakos-
nő panaszt tett B. S. foglalkozásnél-
küli écszegéd ellen, aki nejét —
az ő testvérét — 5 gyermekével
a házból kiverte, ő pedig a kivert
családnak helyt adott, — ezért B. S.
tegnap a házának lezárt kapuját vad-
állati erővel dörömbölte, majd az
ablakokat betörtte. A rendőrség meg-
indította az eljárást a brutális család-
apae ellen.

— **Aki öngyilkos akart lenni.** —
Puskás Mihály ittas állapotban a
Bocskai-tér 3. sz. alatti lakásán öngyilkossági kísérletet követett el,
amely szándékában a 132. sz. ren-
dőr akadályozta meg.

— **A napszámos panasza.** Szabó
Mihály Wolaffka-u. 14. sz. alatti la-
kos napszámos panaszt tett ismeretlen
tettes ellen a rendőrségen, aki tegnap
mulatozás közben kabátja zsebéből
66 kor. pénzt ellopta.

— **Ujfajta biztosítás.** Egy német
biztosító társulat most egy egész új-
fajta biztosítást honosított meg. El-
fogad ugyanis biztosítást értéktár-
gyak elvesztése, vagy megrongálása
ellen. Biztosítható például egy pénz-
térca elvesztése, vagy pénzszekrény
maga is. Kár esetén különböző 20
százalék okvetlenül a biztosított ter-
hére megy és csupán a fennmaradó
80 százaléka ad a biztosító inté-
zet kárpótlást.

— **A tolvaj feleség.** Bódi Sándor
Bercsényi-u. 67. sz. alatti lakos écs-
segéd panaszt tett a rendőrségen neje
ellen, aki azon idő alatt, míg a ő
munkában volt — lakásából megszö-
kötté s az ő tulajdonát képező 20
kor. értékű ingóságait is magával
vitte.

— **A szerelmes juhászpásztor me-
rénylete.** Bucz Matyó hodézi lakos
feljelentést tett a csendőrségen Süke
Jocsó juhászpásztor ellen. Bucz a
feljelentésében elmondja, hogy a ju-
hászpásztor szerelmes volt Anikó ne-
vű leányába. Süke a napokban meg-
kérte tőle leánya kezét, ő azonban,
mivel a juhászpásztor iszákos, nem
adta beleegyezését a házasságba. Az
elkeseredett szerelmes legény ekkor
boszut forralt ellene és leánya ellen.
Süke kedden este megjelent Bucz la-
kásán s ott veszekedni kezdett. A
veszekedés hevében a szerelmes ju-
hászpásztor revolvert rántott s az-
zal többször Buczra és a leányára
lőtt. A golyók azonban nem találtak.
A csendőrség a lövöldöző szerelmes
ellen megindította az eljárást.

— **Tolvaj éjjeli vendég.** Szilágyi
Zsófia Pesti-utca 43. sz. alatti lakos
mosonó panaszt tett S. J. napszámos
ellen, akinek egy éjjelre szállást adott
és aki rokonától egy öltözött ruhát
ellopott. A rendőrség megindította az
eljárást a tolvaj éjjeli vendég ellen.

**Ügyes, 14-15 éves fiu,
lapunk nyomdájába tanu-
lól felvétetik.**

Rituális villámáram.

A máramarosszigeti zsidók baja

A máramarosi zsidók elhatározták,
hogy haladnak a korrall, már amennyire
ezt a haladást az ortodox rituálék
megengedik. A haladás jele-
ként bevezették templomukba a
villanyt. Mivel azonban a rituálék tilt-
ják, hogy vallásos zsidó olyan haszná-
lati cikket fogyasszon, amely
szombaton készült, a hitközség kikö-
tötte, hogy a villamos mű nem ad-
nekiik olyan áramot, amelyet szomba-
ton fejleszt, hanem egy akkumulátort
állít fel, amely beraktározza a péntek-
ken fejlesztett áramot és szombaton
rendelkezésre bocsátja az isten há-
záának.

Igy is történt. A villamos művek
igazgatósága felállította az akkumu-
látort a templom padlásán, ez híven s
rituálisan beraktározta a pénteki ára-
mot és szombaton kóserül kiszolgált-
tatta. A napokban azonban bonyo-
dalom támadt az akkumulátor körül.
A városban ugyanis keresztül utazott
valami szent pap, aki szombaton el-
ment a templomba és gyönyörködött
a pompás villanyfényben. Érdeklődött
az iránt is, hogy nem szombati-e
az áram, mire felvilágosították, hogy
a padlásán van egy ördögös masina,
amely beraktározta a hétköznapi vil-
lanyt és úgy adja ki szombaton, —
mint a pék kemencéje a csölenet.
A szent pap kíváncsi volt arra, vaj-
jon kóser-e ez a masina és vasár-
nap reggel nem restelte a fáradsá-
got: egy létrán felmászott a templom
padlására megkonstatálni az akkumu-
létort.

Itt aztán megdöbbenve látták úgy
ő, mint az utána mászó hívek, hogy
a villamos mű csunyán becsapta a

m.-szigeti zsidókat, mert akkumulátor
helyett egy üres ledát állított fel a
padlásán.

A villamos igazgatóság azzal érve
a hitközség szemrehányásaival szem-
ben, hogy a ledát csak addig állí-
totta oda, amíg az akkumulátor meg-
érkezik a gyérből. Egyben hajlandó
a hitközség tagjainak szentségtörés
által elkövetett összes bűneit vállalni
az Ur előtt. A hamisított akkumu-
látor-ügyből kifolyólag még nagyobb
bonyodalmakra van kitévés.

A nagyságos asszony blúza.

Tanulságos történet hitelbe vásá-
rolni akaró kundsáftok, szintegy hit-
telbe szívesen nem érúitó kereske-
dők részére. A nagyságos asszony, a
ki közismert arról, hogy amilyen szí-
vesen vásárol, olyan rosszul, sőt egy-
általában nem fizet, meglát egy kivá-
natos bluzt egy divatkereskedő kira-
katában. Egy percig sem gondolko-
zik, hiszen a hozom-kundsáftok, az
írjafel-vevők, a jőjjön-elsején vásá-
rlók, ezek vesznek legkönnyebben, he-
megy a boltba. Kivélogatja a bluzt,
mi az ára, harminc korona, nem is
sok, csak felpróbélok.

Elvonul a divatáru-üzlet spanyo-
fala mögé, felpróbálja a bluzt és mi-
vels em a bluz, sem ára ellen nincs
ki fogása, mindjárt magán is hagyja.
A régít becsomagoltatja, majd érte
küldök. A kereskedő, szegény, tudja,
hogy bucsut mondhat a bluzének
örökidőre, de le csak nem huzhatja
a nagyságos asszonyról. A nagyságos
asszony pedig büszkén fesseleg a kor-
zón a bluzban, amelyen egyáltalában
nem látszik meg, hogy a viselőjének
otthon maradt az erszénye, amikor
vette.

Mikor azonban a cseléd eljött az
öcska bluzért, a kereskedőnek egy
mentőgondolata támadt. — Mondja
meg, lelkem, a nagyságosnak, hogy
mikor a korzón sétált, akkor vettem
észre, hogy a bluz slusszban szűk.
véllban bő, meliben huzódik, hát ké-
retem szépen, küldje vissza, kiigazit-
tatom a varrónőmmel ingyen. A nagy-
ságos asszony visszaküldte a bluzt,
igazítsák ki. Talán még most is iga-
zítják, mert a kereskedő — az a Kos-
suth-utcai kereskedő, akivel ez az
eset valóban megtörtént — többszöri
sürgetés után azt üzente vissza a
nagyságos asszonynak, hogy téve-
dett: nem a bluz szűk, hanem a nővel
A nagyságos asszony hittele. Ezt pe-
dig csak készpénzzel lehet bővíteni.
Ennek megtörténteig a bluzt nem ad-
ja ki.

**Jóírásu leány kiadó-
hivatalunkba felvétetik. Köny-
velésben jártas előnyben ré-
szesül.**

**Gyógyszerészyakornokul
6-8 gymn. osztályt végzett ta-
nulót kedvező feltételek mellett
elfogad Bereczk Péter
gyógyszerész Hódmezővásárhe-
nyel.**

Együgyü atyafi

a debreczeni főpostán.

1.

A debreczeni főposta telefon-álo-
mására a napokban beállit egy jó-
képü magyar ember. Alig állt a lá-
bán, meglátszott rajta, hogy a tor-
kát nem vízzel szokta köszörülni. Kö-
rülnéz a hivatalban, aztán sugva
mondja a telefonkezelőnek:

— Tekintetes uram, beszélni sze-
retnék a feleségemmel.

— Hát beszéljen vele! — vála-
szolta egykedvűen a hivatalnok.

— Aztán hun beszéljek vele? —
mondja az atyafi.

— Ott, ahol van.

— Hadházon van az, kérem. At
akarok szólni neki a telefonon, hogy
küldjön izibe negyven koronát, mert
hogy elfogyott a pénzem a korcs-
mában.

— Van maguknak Hadházon tele-
fonjuk?

— Mán hogy a fenébe vóna. A
házunkba lakik egy dötös, annak van.
Majd az odahijja az asszonyt a te-
lefonhoz.

2.

A hivatalnok nagynehezen meg-
találja a hadházi kereskedő telefon-
számját s felhívja Hadházat. Előbb
azonban két koronát kér az atyafitól.

— Két koronát? Nem akarok én
olyan sokat beszélni.

— Itt nincs alku — mondja ride-
gen a hivatalnok.

A mi emberünk erre nehéz szível
leszurja a két koronát, vagyonának
utolsó k-roncseit. Aztán leül a fülke
melletti padra és elalszik.

Jó sokára veri fel álmából a tiszt.
viselő:

— Hé, polgértárs, itt az anyjuk!

— Hun?

— A telefonfülkében.

Az atyafi odamegy és bekiáltja:

— Az istenedet, Mari, mirt nem
jössz rögtön, ha hilak!

Mari mentegetőzik, majd tudomé-
sul veszi a szigorú parancsot, hogy
küldjön azonnal negyven koronát.

3.

Az atyafi pedig leteszi a kagylót
és odamegy a hivatalnokhoz:

— No, most pedig kérem a pénzt!

— Miféle pénzt?

— Hát a negyven koronát, amit az
anyjukom küldött most.

— Bolond kend, hiszen a pénz
még nem lehet itt.

— Mán pedig annak itt muszáj
lenni. Mer hogy az asszony nem mer
másképp tenni, mint ahogy én mon-
dók; a telefonny pedig elig sebesen
jár!

Addig erősködött a derék magyar
ember, amíg — kidobták a hivatal-
ból. Még sem tudták a tejből ki-
verni, hogy a dróton keresztül még
Marconi sem tud pénzt továbbítani.

A szerkesztővel felolós Voith György.

Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér. Vastagabb betűvel 10 (tíz) fillér

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kériük.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asz alteritő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz el dva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszer legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Adám órák és ékszerésznél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott órajavítások legolcsóbban eszközölhetnek.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horoviz Zsigmond papíraru üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

Ipartiskolát végzett építési rajzoló augusztus hó 1-re belépésre alkalmasat keres. Címe: Hamerschmidt Jenő Szombathely, Paragvár-u. 26.

Azonnali belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefézőt munkásnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Címem: Benedekfy Béla kefézőt mester, Zilah, Szilágy-megye.

Nyugdíjas ember pénzbeszedőül felvétetik cím a kiadóhivatalban.

CSINOSAN butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

KIADO Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérleti.

KIADÓ lakás a Piac utca 59. számú S'einfeld féle házban, az első emeleti utcai lakosztály, 1912 évi november 1-től kezdve kiadó. Értekezhetni a házmesternél.

EGY butorozott szoba Csapó-utca 19. sz. alatt kiadó esetleg 2 ur részére.

PIAC-U. 85. sz. alatt, a jelenlegi bodega helyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Wiener Adolfnál Kossuth u. 27.

TISZTESSÉGES fiatal bejárónő egész napra könyvvel jelentkezhet Kigyó-utca 41. sz., délután 2—6 óra közt.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnali beléphet. Eötvös utca 64.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca.

Vizvezeték, Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15

csatornázás, központi fűtéseket szaksteru kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készitek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

MOLL-FÉLE Seidlitz-Por.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhév, rögzött SZEKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSEGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós borszész nevezetesen, mint a fájdalomcsillapító bedörzsöléshez készvény, esz és a megkülönböztető jelvényeivel legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásért és ápolásért egy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kéri.

Ludaser János

szőnyeg, csipke és rövidruha üzlet (Városház épület)

Szalag, csipke, keztető, ritikül, arcfátyol, harisnya és

párisi ujdonságokban

CSÁSZÁRFÜRDŐ BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irtalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kenes hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszaporogatások, uszodák, kő- és márványfürdők; hőleg- szénasavas- és villamos- vízfürdők. — A fürdők kitünő eredményre használnak főleg csuszabántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés intányos árak. — Gyógy- és zenedit nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Cs. és kir. szabadalm.

sérvkötők

pneumatikus gummi pelottával. Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen. Gummi görceér harisnyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére, testegyenestítő-, járó- és támgépeket, mű- és támasztó fűzőket, egyenestartókat a ferdénöltek részére, —

valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készít a technika legmodernebb elve szerint, legutányosabb gyári árak mellett

KELETI J.

cs. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenestítő gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legújabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878.

Telefon 13—76.

SALVATOR

GUMMI SARKÁK VILÁG CZIKK

OTÓLÉRHETELLEN TARTÓSSÁGU!

Mindenütt kapható.

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII. 8

Thurzófüred

A déli Szepességnek egy remeke, ősi fenyvesek közepette. Vasuti állomás Gölnicz-bánya, 572 m. Posta és távirat helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tőfürdők, vilanyozás és massage.

Mindenemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, nyagesere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás.

Kitünő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30, július elejétől 6 heti tartózkodás után 30 százalék árengemény.

Szobák egész idényre olcsó átalányárban bérelhetők.

Állandó fürdőorvos: Dr. Vladár József Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.